

altíð innbygdur ein reysi-möguleiki. Tað sigur eisini nakað um, hvussu lagt tær eru frá Guds lógum, sum eru um kærleika og næstra-kærleika. Hana bróta vit hvønn dag, uttan tó at vit verða revsað fyrri tað.

- Ein lóg um skrásett par-lager fyrri nøkur menniskju, sum kanska ynskja slíka lóg, fyrri at regulera síni við-urskifti.

- Vit vita ikki, um tørvur er á lóg um parlag í Føroyum, tí higartil hevur eingin biðið um at fáa slíka lóg. Kanska hava okkara sam-kyntu aðrar løgfrøðiligar møguleikar enn t.d. í Dan-mark, har tað, minnist meg rætt, var høga arvgjaldðið millum fólk, ið ikki vóru gift ella í familju, sum var orsök til hesa lóg. Kanska er orsøkin tann sama sum áður nevnt, at samkynt í Føroyum noyðast at krogva seg.

Biblin góð í ráðum

- Politikkarar og prestar hava í seinastuni nýtt Bibli-una sum jarnbrot í spurn-inginum um tæy samkyntu?

- Eg haldi sum sagt, at biblin er góð í ráðum í nógvum forðum, og eg haldi eisini at vit, tá vit brúka biblina, hava skyldu til ikki bara at citera, men at tilogna sær boðskapin, sum okkara egna og grundgeva okkara stóðutakan, á sama hátt, sum vit gera í so nógvum

orðum forðum, tá vit taka stóðu í samfelagsmálum. T.d. haldi eg tað ikki vera góð ráð, at vit drepa, sigur Marjun Bæk.

- Biblin kann ikki nýtast sum jarnbrot, tí hon er ein boðskapur um kærleika út um alt mark. Tað allarmin-sta tú kanst krevja av okk-um, sum nýta biblina er, at vit hugsa sjálvi og taka stóðu, og harvið taka á-byrgd.

Gylta reglan er at nýta vit og skil og umhugsni, og at nýta biblina sum íblástur, og sum sagt verður: "alt tað, sum tit vilja hava at menn skulu gera móti tykkum, skulu tit gera móti teim-um".

- Har tekur tú fordómar burtur?

- Ein fordómur er ein dómur, sum tú hevur dømt, uttan at hava viðgjørt spurn-ingin sakliga frammanund-an. Ein fordómur hevur ikki krav at verða virður, tí hann í sjálvum sær er spurningur um tørvandi virðing, sigur Marjun Bæk.

- Skilir biblin millum kærleika, forelskili og sex?

- Biblin skilir ikki menn-iskjuni sundur í ávisar part-ar. Tað er ikki ein partur av menniskjum, sum hevur matarlýstin, annar sum hev-ur sexualitetin o.s.fr..

- Menniskjað er ein heild og sexualiteturin er ein gáva frá Gudi, sum vit skulu

takka fyrri og sum heldur livinum uppi. Eg minnst ikki um biblin sigur nakað um forelskili, men har eru eisini fólk, sum gerast góð hvør við annað. Tað er mæn at skilja hesi fyrbrigdi sundur, tí tað er so mangt annað enn sexualitetur at taka fram, tá tosað verður um menniskjað.

Samariubúgvinn gjørdi tað rætta

- Er tann miskunnssami samariubúgvinn horvin í okkara tíð?

- Nei, tað er hann ikki, hóast vit ikki altíð leggja merki til hann. Samari-ubúgvinn fær tó ofta somu lagnu í okkara tíð, sum tá. Hann hevði "skeiva" trúgv og var av "skeivum" fólk-slági. Hann var stutt sagt ein slíkur persónur, sum ein hvør gudsótandi jødi ikki vildi vera saman við.

- Og kortini var miskunn-sami samariubúgvinn ein av teimum mongu "skeivu" menniskjunum, sum gjørdi tað rætta. Tað átti at órógv-að okkum meir enn tað ger, sigur Marjun Bæk.

- Hvat heldur tú um kjakið um samkynt?

- Hetta kjakið sum nú er byrjað, er ein fløkja av lík-um og ólíkum evnum, sum kundi trøngt til eina sjálv-støðuga bibliska og sakliga viðgerð, sigur Marjun Bæk.

Eitt slag av tíð

skaldsøga eftir Ólav í Beiti

Ólavur í Beiti:
EITT SLAG AV TÍÐ
Útgevari:
Forlagið Grønhólmur

UMMÆLIÐ
JÓSTINUS EIDESGAARD

Tíðliga í ár kom nýggj skaldsøga á føroyska marknaðin. Tað er skald-søgan, »Eitt slag av tíð«, sum sörvágsskaldi Ólavur í Beiti hevur skrivað. Skald-søgan er sum høvundurin skrivur... brot úr livinum hjá einum blaðmanni, drykkjumanninum og familju-manni.

Lát tað verða sagt bein-angvin, skaldsøgan er óvanlig. Óvanlig á mangan hátt. Bókin viðgerð mál í samfelagnum, sum eru brandaktuell, hon viðgerð evni, ið enn ikki eru liðugt avgreidd. Hon viðgerð mál, sum standa so fesk í minn-inum, at ein er ikki vanur at lesa slíkt í skaldsøgum, og so als ikki føroyskum skaldsøgum. Eitt nú fall dómur í Føroya Rætti í Skálafjallsmálinum í vik-uni. Hetta mál verður eisini viðgjørt í bókini.

Bókin byrjar við eini lýs-ing av gerandisdegnum hjá einum blaðmanni. Her er høvundurin, sum sjálvur hevur starvast sum blað-maður, rættuliga á heima-vølli. Lýsingin av blað-mannastarvinum er rættu-liga beinrakin, og undirrit-aði kennir fleiri av hend-ingunum aftur. Men lýsingin er alt ov langdrigin, eg komi nærri hesum sc.nni. Í starvinum kemur blaðmaðurin í samband við eina kvinnu, sum er um fimftíðara aldur, Hon hevur eina dagbók, sum hon fegin vil sýna honum. Dagbókin er skrivað soninum, Eileri, sum er deyður fyrri egnari hond nakað frammanund-an. Hann hevur verið drykkjumaður og livað eitt rættuliga óeydnusamt liv. Blaðmaðurin fær til upp-gávu at lesa dagbókin og at møgulega fáa okkurt burt-urúr henni. »Eitt slag av tíð«

er ein blandingur av livi-num hjá blaðmanninum, og livinum hjá Eileri, ið hann skal gera eina søgu um.

Tað verður nevnt at bók-in er brot úr livinum hjá einum manni. Hesum livir bókin sanniliga upp til. Men tað hevur ikki eydnast høvundanum serliga væl at fáa eina heild í bókina. Tær fyrstu 72 síðurnar snúgva seg um blaðmannin og síð-an koma vit til dagbókina hjá Eileri.

Tey sum klára at terpa seg gjøgnum tær fyrstu 72 síð-urnar og sleppa inn í ger-andisdagin hjá Eileri hava gott í væntu. Men byrjanin skal lesast fyrst og ein orsök til, at eg helt hana vera so tunga er, at høvundurin skrivur um blaðmannin í triðja persóni og næstan bara í hesum. Í eina brot-inum eg legði merki til, at tað stendur 13 ferðir »hann«. Brotið telur 16 regl-ur. Tá skrivað verður á hendan hátt, so sleppur tú ikki rættuliga fram at persóni, sum skrivað verður um. Fyri meg kennist hetta á sama hátt, sum tá eg tosið við ein persón og hann nýtir orðið »man« í-staðin fyrri »eg« um seg sjálván.

Hendingarnar og smálutirnir í fyrsta parti eru eisini so aktuelli, at við-hvørt ivaðist eg í, um ikki heldur var talan um endur-gevingar frá einum blað-manni, vanligt journalist-ískt arbeiði heldur enn skaldskap. Edmund verður valdur til lógmann í bókini. Estonia søkkur og tiltikna húsarannsóknin verður umrødd.

Men aftaná síðu 72 gleppur rættuliga í. Nú byrjar dagbókin og vit sleppa tætt at fyrsta persóni, kenna roykin av hans-ara hundasjúku, hoyra hansara sálarkvøl, kenna hansara elendigheit. Vit siggja hansara ábyrgdar-loysi, ryggloysi og hansara reindykradu egoismu.

Hetta er lesnaður við

gullkornum, so tað forslær. Meðan dagbókin verður skrivað, er Eiler á einum viðgerðarstovni. Tað eru bert tveir viðgerðarstovnar í Føroyum, og hugsa vit hvussu tætt høvundurin heldur seg at veruleikanum í lýsingini av blaðmannin-um, so er lítið at ivast í, at viðgerðarstovnurin talan er um, er Blákrössheimið í Lynggotu.

Í hvussu er fær Heilbrigð-ið og Minnesota av at vita. Hon hóskar ikki til føroysk viðurskiftir og teir sum hava verið í viðgerð á Heilbrigðið verða kallaði fyrri Mohristar, eftir einum av leiðarunum á stovni-num. Hesi hugsa eftir lókna viðgerð bert um makt og pengar, heldur Eiler.

Í dagbókini lýsir Eiler eisini síni viðurskiftir við gentuna Havlin og dótturina Di. Hetta er syrgiligur lesn-aður um kúgaða Eiler, sum verður noyðdur at finna seg í, at Havlin gongur við øðrum og hann er ikki nóg sterkur at slita seg leysan, í hvussu er ikki fyrr enn einaferð.

Sagt verður um virknar rithøvundar, at sjálvt um teir útgeva fleiri bókur, so skriva teir í veruleikanum bert somu bók um aftur og hesum halda teir fram við til sín doyggjandi dag.

Eg haldi, at hetta ber eisini til, at siga um Ólav í Beiti. Evnini hava verið afturgangandi í seinnu bókunum hjá honum. Tey snúgva seg at finna seg sjálván. Tamarhaldsleysi drykkjuskapurin er eitt afturvendandi tema, sama er við flekta kærleiksliv-inum og dupultmoralin-um.

Ólavur er djarvur og við hvørt kanska eitt sindur ov djarvur. Viðhvørt serverar hann alt, so einki er eftir til fantasið. Eitt nú ástarlys-ingarnar í næstseinastu bókini »Frøknun Snarljós«. »Eitt slag av tíð« er meira varin á hesum oknum og eg haldi, at hann kemur munandi bert tí frá tí nú.

Vit hava fingið bilig edilgran JÓLATRØ

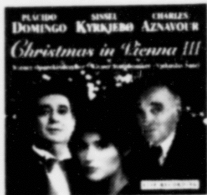
Heil- og smásola

P/W-Ísinkram

Søldarfjórður, Tlf. 41166 og 84166

Jólatónleikur

»Christmas in Vienna III«
Sissel Kyrkjebø, Plácido Domingo &
Charles Aznavour

Frá jólakonsertini í Wien 1994, tá Sissel og Plácido taldu jólini saman við Wiener Opernkinderchor og Wiener Symphoniker. Vjekoslav Sutej stjórnar.

Bert kr. 199,-

H. C. W. TÓRGARÐ

BOX 117 - SVERRISGOTA 7 - FR-110 TÓRSHAVN
Tlf. +298 12043 - Fax 18943

EITT SLAG AV TÍÐ

ÓLAVUR Í BEITI